

Stadspromenad i Södertälje *yeah!* på egen hand

Se Södertälje!

Södertälje har en lång och på många sätt spännande historia. Med hjälp av den här kartan får du en snabb inblick i stadens olika skeden, samt får se några av våra "guldkorn".

Vandringen tar ungefär en timme, ta dig tid att se Södertälje!

1. Stationsområdet. 1860 kom järnvägen till Södertälje som en del av Sveriges första järnvägsstapp. Den nya stationen, Södertälje Nedre, fick en tidstypisk stationsbyggnad av tegel. År 1918 byggdes en ny, modernare stationsbyggnad med gulslammad tegelfasad. Mellan de två stationsbyggnaderna står konstnären Gunilla Wihlborgs "ledfyror" uppförda i tegel från ett av Södertäljes många gamla tegelbruk.

2. Badhotellet. Byggnaden ritades av Edward Ohlsson och stod färdig 1899. Detta är en av de få synliga resterna efter Södertäljes nästan hundraåriga historia som berömd badort. År 1849 öppnades en kallvattenkuranläggning i staden som snabbt blev mycket populär. Hit reste Stockholms societeten för att leva sunt och behandlas på Badanstalten och roa sig. Under lång tid inrymde det gamla hotellet sedan en restaurang vid namn Bristol. Huset genomgick en omfattande renovering 1995. Idag används bygganden som kontor för olika verksamheter.

3. Saltsjögatan. Utmed gatans ena sida ligger en del av stadens äldre träbebyggelse från mitten av 1800-talet och framåt. På andra sidan gatan ligger Stadsparken som tillkom kring sekelskiftet. Gatan hette tidigare Badstugugatan efter det badhus som fanns här på 1800-talet.

4. Ångfartyget Ejdern. Har man tur så ligger Södertäljes stolthet inne vid sin kajplats. Ejdern är världens äldsta ångfartyg som fortfarande har sin originalmotor. Hon sjösattes 1880 i Göteborg. Denna vackra dam går fortfarande i trafik och har också medverkat i filminspelningar.

5. Strandpromenaden och Inre Maren. Södertälje är en stad vid vattnet. Här kan man se några av stadens vackraste stenhus från 1900-talets början och från 1920-talet vända sin bästa sida mot vattenspegeln. Inre Maren var tidigare en hamn för den äldsta kanalen.

6. Slussen och Slussparken. Södertälje kanal breddades 1922-24. Då flyttades slussen till sin nuvarande plats från att tidigare ha legat längre norr ut i kanalen. Slussen är 135 m lång, 19,7 m bred samt 7,5 m djup. Senast kanalen breddades var 1976. Vid Slussen startar det utomhusmuseum i form av skyltar där den intresserade kan få reda på mer om kanalens spännande historia.

7. Lotsudden. Här står man mellan två farleder. Den äldre kanalen gick in i Inre Maren och under Slussgatan vidare norrut. 1922-24 ändrades sträckningen och kanalen fick sitt nuvarande inlopp. Härifrån har man även bra utsikt över Wadislav Hasiors skulptur "Solspann" på östra sidan. Sommartid finns även ett café på Lotsudden.

8. Hebbevillan. Wendela Hebbe var Sveriges första kvinnliga journalist. Hon bodde sommartid i Södertälje på 1800-talet. Huset låg tidigare i Snäckviken men plockades ner i samband med att Astra-Zeneca expanderade på 1980-talet. Huset låg länge i väntan på att få återuppstå. 1995 kom arbetena äntligen igång. Idag inrymmer huset ett museum om Wendela Hebbe samt en restaurang. I samband med att huset uppförs återuppstår även en gammal gata som försvann när den ursprungliga bebyggelsen på platsen revs, Vetersgatan. Huset intill är ett vackert ungdoms hus från 1905 uppkallat efter fotograf David Sorbon.

9. Flickskolan. Uppe på kullen med utsikt över staden ligger två stycken äldre byggnader. Den äldsta, uppförd 1777, var ursprungligen Serafimerlasarett. Huset har sedan dess haft många lika funktioner

som t ex rådhus. Här fanns även stadens första Sparbankskontor i ett litet rum på övervåningen. På 1900-talet har huset varit flickskola och då byggdes det andra huset som innehåller en gymnastiksal. Idag används Flickskolan som kulturhus med repetitionslokaler för teatrar, ateljéer. Här finns även Galleri Kretsen.

10. "Blindtarmen". Här kan man få en uppfattning om hur den gamla kanalen såg ut. Den smala biten mellan land och den lilla ön är nämligen en rest som blev kvar efter breddningen på 1920-talet. Södertälje Kanal grävdes åren 1806-19. Tidigare hade både Engelbrekt och Erik Dahlberg försökt, men misslyckats. Det finns även två brofundament kvar från den gamla bron.

11. Rådhuset. 1719 härjades Södertälje av ryssarna. Stora delar av staden brändes ner, däribland rådhuset. Under många år sparade borgarna i staden till ett nytt rådhus och slutligen, 1735, stod det klart. Huset låg ursprungligen mitt emot sitt nuvarande läge på andra sidan Stora Torget. I samband med den stora citysanningen på 1960-talet byggdes dock ett nytt Rådhus som invigdes 1965. Det gamla Rådhuset flyttades undan till Västra Kanalgatan och sedan tillbaka till torget igen.

Stadspromenaden är sammanställd av Hanna Gelotte på Träffpunkt Täljes uppdrag. Mer information om Södertälje finns även hos Södertälje Turisbyrå samt på dess hemsida www.sodertalje.nu

